GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIŽGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poštarina plaćena

POJEDINI BROJ 1.50 D

Tribuna

„TRIBUNA" poludnevnik
UPRAVA: Šibenik ulica Episkopa Milaša.
UREDNIŠTVO: Šibenik, ul. Ep. Milaša. Telef. 47. Split: Marulićeva I/II.
ČEK. RAČ. Zagreb 46.798
PRETPLATA mes. d. 14, za inostranstvo din. 25.
RUKOPISI se ne vraćaju.

GODINA V — ŠIBENIK — 21 januara 1937 — SPLIT — BROJ 471

Posle prvog sastanka

između šefa b.HSS dr Mačeka i šefa JRZ i predsednika vlade dr Stojadinovića naša nutarnja situacija se konsoliduje. Idemo ka sređenjem političkom životu. Prva izmena misli, koja je trajala puna četiri sata, pokazala je dobru volju obiju strana da se sporazum postigne.

Stav obiju pregovarajućih strana javnosti je poznat. Ali to nebi bili pregovori za »sporazum« kad se nebi unapred predvidilo da će obe strane poneš'o od svojih opravdanih zahteva, odnosno stanovišta, popustiti.

Jug. radikalna stranka i njena današnja vlada predlaže sporazum na temelju današnjeg Ustava. To je samo načelan stav od koga se ima popuštati. To nam najbolje svedoče reči aktivnih ministara iz slovenačkog krila vladine stranke. Pod predsedništvom samog ministra dr Korošeca, potpredsednika JRZ, na zboru stranke u Ljubljani slovenačko krilo stranke zatražilo je za Sloveniju najširu autonomiju, samoupravu, naročito priznavanje slovenačkog jezika, da se legalizuje isticanje plemenskih eshaeskih zastava i mnogo drugih zahteva jedne stopostotne samoupravne jedinice.

Ako su to zahtevi jednog krila Jugoslovenske radikalne zajednice oni nemoraju biti tuđi ni celoj partiji. Tim više da su oni došli u isti čas kad se napravilo popuštanje samom dru Mačeku.

U ovim istorijskim danima kad se naš domaći politički život nalazi na prekretnici ovo je dobar znak, siguran znak da bi se mogla postići saglasnost JRZ i b HSS u pitanju političkog uređenja zemlje.

Jasno, da u ovom momentu nameće se diskusija o današnjem Ustavu. No, ići tako daleko, mislimo, još je preuranjeno. I jedna i druga strana ističe da treba doneti, najpre, nove političke zakone. Donošenje istih nije tako laka stvar, tj. potrebno je više vreme nego bi se htelo potrošiti obzirom na urgiranje da se stvar što pre likvidira na bilo koji način.

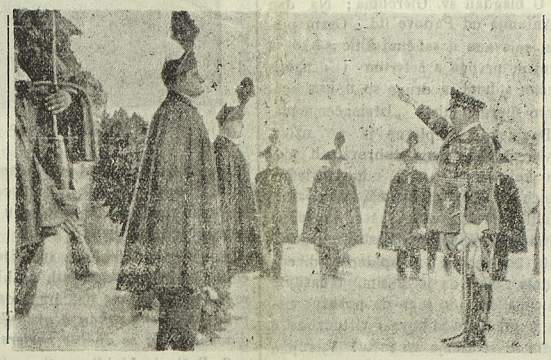
Godinu i po razgovora sa beogradskim delom Udružene opozicije opšte je merilo današnjih prilika. Ljudi — naročito stari — vole mnogo pričati i da se te njihove priče prepričavaju. No, svak zna da se pričanjem ne stvaraju dela. Uostalom to nije ni u duhu vremena u kome živimo.

Dve stvari su danas neophodno potrebne: pregovori i sve što je s njima u vezi treba i preko javnosti malo ventilirati, a sve odluke treba doneti od lučno i najkraće mogućim putem. Jedino će se na ovaj način naći pozitivnog izlaza iz naše situacije u koju smo došli.

Gering putuje u Varšavu

Prema dobivenim informacijama g. general Gering imao bi otputovati u Varšavu gde bi prisustvovao lovu kojeg priređuje g. predsednik poljske republike.

Gering na grobu Neznanog junaka

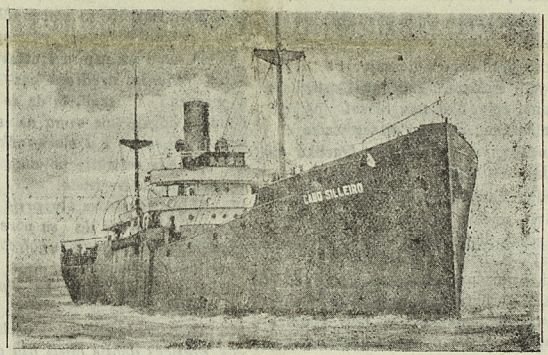

Maršal Gering posetio je grob Neznanog junaka u Rimu i tom prilikom postavio venac sa velikim kukastim krstom na traci.

Na našoj slici vidi se Gering za vreme sviranja himne. Iza njega nalaze se oficiri rimskog garnizona sa svojom vojnom muzikom.

G. Gering priredio je jućer ručak u počast vojvode od Piemonta koji je stigao u Rim.

Španski parobrod „Cabo Sillerio" u Plimutu

Španski parobrod „Cabo Sillerio" koji pripada madridskoj vladi, na putu iz Plimuta za Bilbao, u španjolskim nacionalnim vodama bio je zaustavljen od nacionalističkog krstaša, koji mu je zabranio iskrcavanje tereta i prisilio ga da se povrati u Plimut. Na parobrodu bilo je tereta u vrednosti 80.000 pfunda.

Naša slika prikazuje »Cabo Sillerio" pri dolasku u Plimut na sidrištu.

Ofanziva na Madrid

Prema vestima iz Pariza general Franko imao bi ovih dana pospešiti sa ofanzivom na Madrid i nastojati svim silama da slomi otpor vladinih četa, u čijim je rukama za sada.

Nacionalističke čete imale su ovih dana jače uspehe na južnom delu Španije

U Bilbao stigla su 4 ministra baskijske vlade koji su odmah primljeni kod pretsednika vlade i podneli mu referat o svojoj misiji u Valenciji.

Francuska flota sprema se za borbu

Jedan francuski kontratorpiljer bombardovan je pred San Sebastijánom. U vezi ovoga francuski ministar mornarice izdao je naređenje floti da bude spremna za borbu.

Automobilska nezgoda holandske kraljice

Holandska kraljica Vilhemina zahvaljujući spretnosti i prisebnosti duha jednog policajca izbegla je smrtnoj nesreći. Dok se je vozila upravljajući automobilom, kola su se u jednom momentu poklizn la, te je auto došao nad provaliju duboku nekih 200 metara. Kada je prvi točak već bio prošao rub, jedan policajac skočio je sa svoje motor bicikle i stao nogom na papuču automobila. Usled težine tela kola su se zaustavila. U kolima pored kraljice nalazile su se još neke ličnosti. Posle toga automobil je nastavio svoj put.

Potpis Jugosl.-Bugarskog pakta

Sledeće nedelje u Beogradu izvršiće se potpisivanje akta o večnom prijateljstvu između naše države i Bugarske.

Jedna kažnjena kršćanska gesta

Sušak, 19 jan. — Na 27 decembra 1936 god. pokopan je na Trsatskom groblju pokojni Janko Prelovec 38 g. star, bankovni činovnik koji je tragično završio svoj život ostavivši udovljenu ženu i dvoje drobne dječice.

Ovom pokopu preranog preminulog Prelovca osim Sokolstva prisustvovalo je mnogobrojno gradjanstvo iz Sušaka i okolice, jer je pokojni Janko bio poznat svojim javnim radom u kojim se je isticao, naročito u Sokolskom društvu Sušak—Rijeka u kojem je bio 14 godina predjak. Njegov nestanak iz Sokolskih redova u velike će se osjetiti.

Pokojni Prelovec bio je takodjer jedan od glavnih radnika u emigrantskom udruženju „Istra" u kojem se je zalagao svim žarom ljubavi za svoju braću koja stenje pod tudjim jarmom, kao i za one koji su se usljed nesnosnog življenja uklanjala u krilo majci Jugoslaviji.

Mi, koji smo dobro poznavali pok. Prelovca i njegov neumorni javni rad, teško si možemo pretstaviti, da je pokopan bez pratnje svećenika i običbe zvonjave, ma da je bio katoličke vjere i to zato, što je sam u živčanom rastrojstvu učinio kraj svom životu ispalivši revolverski metak u slijepočicu.

U toj okolnosti, kad je bilo njegovo mrtvo tijelo položeno u grob pred stotinama zaplakanih očiju, našao se je jedan čovjek iz redova Sokola koji je nad grobom izgovorio par riječi za pokoj duše sličnih svećeniku.

Taj čovjek je po prijavi župnika po gradskoj policiji u Sušaku kažnjen na 200 din. globe (Dvijestotine) i 40 din. biljegovne takse, uz motivaciju, da je obavljao svećeničke funkcije na pogrebu.

Ako budemo išli tako naprvo, biti će kažnjavani i svi oni koji se budu nad grobom oprastali, a možda i oni koji budu Sokolima zadnju počast iskazivali, bez obzira nato, da je dotični posvetio sav svoj život u radu za svoj narod i domovinu. (P.)

Tekst sovjetskog Ustava sa Staljinovim potpisom će se konzervirati

Moskva 19 jan. — Laboratorij za konzervaciju i restauraciju dokumenata pri biblioteci Akademije nauka u Lenjingradu obratio se na Centralni izvršni komitet SSSR s predlogom, da će preduzeti sve potrebne mere, da se tekst novog ustava Sovjetskog Saveza sa Staljinovim potpisom sačuva na mnogo stoleća. Osim toga laboratorij namerava da izradi tzv. mikrodokumenat s tekstom ustava na svima jezicima Sovjetskog Saveza. Mikro dokumenat je specijalno staklo sa salivenim tekstom, koji je izradjen na platini. Takav dokumenat može ostati sačuvan mnogo hiljada godina. Dalje je u planu da se tekst ustava otštampa na specijalnom papiru za istorijske arhive i muzeje. To je naročito čvrst i trajan papir, koji može da izdrži nekoliko vekova.

Dvjestagodišnjica smrti pjesnika

Andrije Vitaljića

Društvo za poljepšavanje mjesta, u Komiži, da iskaže čast uspomeni svoga zaslužnoga mješčanina, pjesnika Andrije Vitaljića postavilo je spomen ploču s ovim epigrafom:

Andriji Vitaljiću
Rođenom XV·VI MDCLII
Umro XX·I·MDCCXXXVII
Koji

za dugi niz godina u rodnom svom mjestu uz pobožnost i čestitost života uz svagdanje brige pastirskog zvanja spoji neumorno nauk svetogā pisma

te

u ono tamno doba za hrvatsku knjigu prevede psalme Davidove i spjeva Ostan Božje ljubavi

Komižani

na izgled mlađemu naraštaju iz harnosti prema svome domorodcu dne XXV ožujka MCMXXVIII

ovu spomen ploču

p.

Društvo za poljepšavanje mjesta.

*

Književni se historici ne slažu u navođenju godine rođenja i smrti našeg pjesnika. Šafarik, (Geschichte der südslavischen Literatur, Prag 1864-5), veli da je Vitaljić rođen 1663, a da je umro 1737, dok kan. Stj. Skurli, u izdanju „Ostana", (u Dubrovniku 1874) tvrdi da je pjesnik rođen 1642, a da je umro 1725, držeći se nadnevka S. Ljubića u njegovu djelu „Ogledalo", (Ogledalo književ. povij. jugoslavenske, Rijeka, 1864), pa se ovoga posljednjeg datuma drže — koliko je meni poznato — naši književni historici; (cf. Vopnik, Povijest hrvat. književ., Zagreb, 1913). Mislim da je spomenuto društvo u Komiži pogledalo u župsku „maticu umrlih", pa da je tu i našlo pravu godinu rođenja i smrti pjesnikove, kako ju je i Šafarik zabilježio, a društvo u spomen—ploču uklesalo. Što je navelo S. Ljubića da promijeni nadnevak Šafarikov, neznam; kanonik Skurli, u spomenutom izdanju, napominje samo, u bilješci Uvoda, da je „vjerojatnije što donosi Ljubić u svom Ogledalu" i stoga da pristaje uz Ljubićev datum.

Držeći se Šafarika i spomenutog društva, bilā bi upravo — 20 I·1937 — dvjestagodišnjica smrti komiškog pjesnika, A. Vitaljića, o kojemu — nažalost — nemamo skoro nikakovih biografskih bilježaka, ni od njegovih savremenika, ni od kasnijih historika, osim jedinog Š. Ljubića, koji govori s velikim zanosom o pjesnikovu djelu „Ostān Božje ljubavi", uspoređujući ga, dakako po sličnosti obrađivanja, sa eposima Omerovim, Vergilovim i Miltonovim. Inače ni Ljubić ni Skurli ne znaju što da nam kažu o životu njegovu, o prilikama u kojima je živio i svoja književnā djela stvarao. Sve, što nađoh, bilo bi ovo: „Pošto dovrši pri spljetskom sjemeništu bogoslovne nauke, cijeli svoj život provede kao župnik kod svoje otadžbine, žrtvujući se vrsklolik za duhovnu korist svojijeh mješčanca, podavajući im ljep izgled evanđelske izvrsnosti. Uz duboko poznavānje sv. Pisma i bogoslovaijeh nauka, čijem je sveđ krijepio svoju dušu, revno je njegovao svoj māterinski jezik, te mnogo je napisao i u rukopisima ostavio u prozi i u stihovima, a samo su nam poznata dva njegova djela". (Skurli).

Ta dva djela su: *Istumačenje pisnih Davidovih, u spivanja slovinska složeno, s pridgovorom i s nadodanjem svrh svake pisni, i najposlie raz govor jedan meū Isukrstom na križu i meū krstjaninom, u pismi slovinske prinešen na veću slavu božju, i na duhovnu korist virnih krstianah.* Djelo je tiskano u Mlecima 1703—4, i 1713—4; Drugo je djelo: *Ostan božje ljubavi, ili uzbuđenje, i ljubezno potiçanje k ljubavi Božjoj, u slovinske* pisni sastavljeao... po popu Andriii Vitaljiću Višaninu iz Komiže. U Mlecima g. 1712. U istoj knjizi ima deset pjesama. Sve su pobožnog sadržaja, kao: Pisan u nedjelju prisv. Sakramenta; Pisan za uzbuditi dušu na razmišljanje nebesko; U blagdan sv. Gjerolima; Na dan sv. Antonija od Padove itd. Osam pjesama ispjevano u saficnoj kitici, i to sa sricanjem prvoga s četvrtim i drugoga s trećim stihom, a druge su u osmercu.

Prvo njegovo djelo „Istumačenje pisnih Davidovih", napisano je po uzoru takovih parafraziranja dubrovačkih pjesnika, koji su jedan stih, odnosno jednu rečenicu Davidovih psalama, raširivali u četiri ili šest stihova u našem jeziku, ne kazavši ništa novo, a često pokvarivši ljepotu koncizaosti i lapidarne dikcije originala. Kao da je našim, tadašnjim pjesnicima bilo do toga da pokažu vještinu u građenju stihova i virtuoznost u umješnosti stvaranja srokova! Vjerujem da je njima bilo na srcu i širenje pobožnosti takovim prevađanjem, ill bolje — parafraziranjem pobožne, starozavjetne poezije, ali bi takovoj svrsi bili više pridonijeli, da budu prevodili u lijepoj prozi, kao što je to učinio Đuro Daničić svojim prijevodom Starog Zavjeta. No — onda bijaše, kod nas, recimo takova književna struja, koja nam je dala tisuće i tisuće stihova, mnogo puta zvučnih, kitnjastih, metrično i ritmičkih dotjerānih, ali bez originalnih misli, bez poleta i topline! Moramo da se divimo ustrpljivosti gradjenja i tesanja tih legija stihova i srokova, koji nas ostavljaju hladnim, osim ako smo filozofi pa po njima tražimo razvitak našeg jezika, odnosno njegovu morfologiju, fonetiku ili sintaksu.

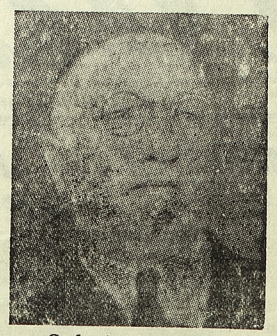
Drugo Vitaljića djelo „Ostan Božje ljubavi", upravo je ono što je sam pjesnik rekao: ljubeznivo poticanje k ljubavi Božjoj". S. Ljubić bi htio da je to „junački, naime potpuni epos", pa spominje što Aristotel zahtijeva da neko književno djelo bude eposom. No — odmah nadodaje: „Glede opisanih značaja i dotično misli i običaja u Andrijinoj pjesmi nema, a niti može biti, pošto se tvrdo držao sv. Pisma, i na njem poglavito svoju pamet i osnovu razvijao".

Vitaljića „Ostan" teško bismo mogli nazvati i religioznim eposom, ako bismo ga uporedili sa religioznim eposima u našoj literaturi, a kamoli sa onim u svjetskoj. I — ako je uzeo Vitaljić muku i smrt Hristovu za gradu svojemu „Ostanu", on to nije „epski" obradio, premda se radnja razvija u deset dugih pjevanja. On je ono, što bi imalo da bude „epsko" našao izrađeno, a to su Evanđelja, gdje je muka i smrt Hristova prikazana upravo dramatski. On nije imao što niti da nadoda niti da oduzme ni „radnji" ni razvitku, ni cjelovitosti, ni epizodama; nije mogao da stvara karaktera, niti da daje uzročnost, motivaciju, ni objektivnost, ni opsežnost, ni naivnost, ukratce: nije mogao da dade ništa svoga, što bi od te uzvišene i tragične drame stvorilo epos! Jedino, što je pjesnik u toj opsežnoj, religioznoj pjesmi, dao — to je ono što je skromni Andrija i priznao: „poticanje k ljubavi Božjoj"! Po srednjovjekovnoj metodi asketike, pobožna se meditacija okretala oko pitanja: Ko trpi? Na koji način? Zašto? Za koga? Dužnost naše harnosti i zahvalnosti prema Onome,

(Nastavak na IV stranici)

POLITIČKI PREGLED

Zahtjevi slovenskog djela JRZ

G. dr. Antun Korošec

Na zboru JRZ pod predsjedanjem Dr. A. Korošca urednik „Slovenca" Fran Krežmar predložio je rezoluciju koja je jednodušno primljena i glasi:

1. Pošto je Ljubljana sve više opterećena na račun državnih dažbina i na račun same države ona traži da se što prije *promjeni zakon o gradskim općinama i da se općine rasterete.*

2. Pošto je Ljubljana činovničko mjesto to ona jako osjeća redukciju plaća pa zbog toga traži *da se poboljša finansijski položaj svih državnih činovnika,* a naročito u pogledu porodičnih dodataka.

3. Zbor traži *široku decentrajizaciju te da Ljubljana postane zaista sjedište široke samouprave koko u kulturnom tako u političkom i finansijskom pogledu.*

4. Zbor traži da *se slovenačkom jeziku prizna potpuna ravnopravnost* i to ne samo na papiru i ustavu nego i *svim državnim uredimu* bez izuzetka, a naročito u školi, te da se školska mladež odgaja ne samo na slovenačkom jeziku nego *i u slovenačkom duhu.* Naročito se traži potpuna dotacija slovenačkog univerziteta.

5. Zbor traži da se što *prije zakonitim putem odredi da se pored državnih zastava mogu upotrebljavati i naše slovenačke zastave koje su simbol stogodišnje borbe za slovenačku samostalnost.*

6. Traži da Ljubljana i cijela Slovenija *faktički dobije cijeli dio državnih prihoda koji joj pripada po broju* stanovništva i po njenoj poreskoj snazi.

7. Da se strožije primjenjuju odredbe za zaštitu radnika, tj. da se naročito zabrani priliv stranog kapitala sa kojim dolaze u državu i strani namještenici koji odnose hljeb našim radnicima.

8) Traži se da se iz javnih sredstava omogući zaposlenje svih neuposlenih radnika.

9. Da se hitno izvede i proširi osiguranje za slučaj starosti i invaliditeta radnika kako radnici ne bi bili u starosti ostavljeni na ulici.

10 Da se što prije zakonom izvede *reorganizacija radničkog osiguranja,* take da Okružni ured za osiguranje radnika u Ljubljani bude *nosioc slovenačkog, autonnog, socijalnog osiguranja.*

11 Da se bez odlaganja izgradi u Ljubljani *moderna bolnica,* jer je sadašnje stanje na sramotu cijelog naroda.

12 Da se Ljubljana odredi kao središte najviše slovenačkog suda stola sedmorice odjeljenja B u Zagrebu koje ima da se prenese u Ljubljanu.

„Mi čekamo vodu....."

„Jugoslovenski glas" iz Zagreba piše:

„Ali prije nego se naše snage razmaju u punom zanosu, potrebno je, da u našim redovima iskrsne vođā. Mi ga ne želimo, tražimo — njega, koji treba da bude oličenja naše riječi, snage, volje i idejnog shvatanja. Mi ga ne želimo stvarati knjiškim i patetičnim putem, plaćene literature i tehnički iskonstruisane ideologije — mi želimo da on dođje skromno, ali istinski velik i jak da ovom nejunačkom vremenu kažemo dosta... Nama nije potreban samo praznoglavi kult vodje — ostavljamo taj anahronizam drugima — ali nam je zato potreban kult ideje, koja će kroz vodju kao prvom borcu nacionalističke akcije naći potpuni izraz naše mladosti i vjere u pošteni rad za dobro Kralja i Otadžbine. Nama koji nismo uljuškani naivnim pjesmama o slavnoj prošlosti nego vaspitani ličnom snagom saznanja u duhu samoprijegora i nacionalnog idealizma novog jugoslovenstva, potreban je, dakle, jedan velik, čist ali mlad duh, da ponese barjak napred konačnom cilju Velike Jugoslavije."

Sebičnjake i smetenjake treba žigosati

U članku pod naslovom „Opšte nad ličnim" „Samouprava" piše:

„Demagogija mnogih naših političkih ljudi se ogleda u rečenici: „Mi se borimo za opšte interese i za narodna prāva i slobode". To govore danas svi iz reda, počevši od demokratskih pa do revolucionarnih i najreakcionarnih opozicionih političara. Za mnoge su međutim opšti interesi pojam bez definicije, koji se „sām po sebi razume".

Kada je vlada g. dr. Stojadinovića preuzela upravu zemlje u svoje ruke, ona je otvoreno i iskreno izišla pred narod, pozivajući sve rodoljubive, sve pozitivne i konstruktivne i sve demokratske i napredne snage naroda na okup, na zajednicki, složan i bratski rad, za dobro celog jugoslovenskog naroda i za dobro cele naše Kraljevine Jugoslavije.

Krajnje vreme je, da se jednom odbace prazne reči i da se bolje zagleda kako ko i šta radi. Ako rad izvesnih političara nije u skladu sa opštim narodnim interesima, onda njih treba javno žigosati kao sebičnjake i smetenjake. Ako je neko istinski raspoložen da služi opštim narodnim interesima, on ne sme da se izdvaja od celine, od većine naroda, od njegovih politički organizovanih snaga. Ne stvara se narodna sloga time, što će svaki raditi na svoj način i na svoju ruku, već se ona stvara samo lojalnošću, legalnošću, objektivnošću i gotovošću da čovek služi celini!"

O smislu i sadržaju Hrvatskog pitanja

„Osječki „Hrvatski list" piše:

„Stupivši u novu državnu zajednicu sa Srbima i Slovencima hrvatski narod bio je daleko od svake pomisli, da se i u njoj odreče svoje individualnosti. Mi Hrvati nismo se mogli pomiriti sa stanjem, kojemu je oblik i sadržaj davao vidovdanski ustav, kao što se logično i pogotovo nismo mogli pomiriti sa stanjem, kako je nastalo u eri Živković-Srškić-Uzunović Jevtić. Što smo proživjeli kroz to vrijeme — ulazi u historiju najjače dakako u našu, ali i u srpsku i slovensku. Ta ataka na hrvalsku narodnu individualnost slomila se na jednoj snāzi, koju ne označuje samo broj, već jedan preporodjeni organizam, koji je dovoljno poučen iskustvom, prožet neslomljivom voljom, da sebi osigura drukčije oblike života. To je činjenica. Ona je poznata i Srbima i Slovencima.

To je smisao i sadržaj hrvatskog pitanja, kako se nazivā problem uredjenja odnosa hrvatskog naroda sa narodom srpskim i Slovenskim. Za dokaz tome bila bi suvišna svaka nova manifestacija volje hrvatskog naroda".

Šibenik - GRADSKE VIJESTI - Split

GRADNJA CARINSKIH SKLADIŠTA ZA VINO U ŠIBENIKU

Šibenik, 20 januara.

Poznato je da Šibenik i okolica pro izvodi svake godine velike količine vina. Ova vina poznata su kao v e o m a d o b r a.

Kako je po celom primorju nastala doba slabe prodaje vina u unutrašnjosti i Inostranstvu, to je i Šibenik sa svojem okolicom teško pogođen.

Seljaci neznaju što bi radili sa vinom osobito u doba berbe kada se imaju pripremati da nove količine urede i spre mu. Budući je vino jedini glavni produkt našeg primorja to je glavni oslonac opstanka i imućstva dalmatinskog seljaka, pa kada istog nemože da proda stavljen je u bezizlazan položaj. Da bi se ovome nekako doskočilo te pojačala prodaja potrebno je tipiziranje vina u specijalnim postrojenjima vinarskih zadrugara. Ovim projektom mnogo bi se olakšalo seljaku time što bi se tipizirano vino moglo mnogo lakše prodavati i time smanjiti vinsku krizu.

Gradsko Poglavarstvo već dulje vremena vodi akciju oko podizanja carinskih skladišta sa specijalnim odelenjima za spremanje vina. Kada je pretstavništvo grada bilo u Beogradu uspelo im je dobiti od g. Ministra finansija u vezi ranije podnešene predstavke načelnu privolu zato. Ministarstvo je od pretstavništva grada zatražilo potpuni tehnički elaborat na osnovu pravilnika za javna carinska skladišta.

Kako bi se moglo udovoljiti traženju Ministarstva, sinoć su otputovali za Rijeku i Trst šef tehničkog odseka Gradskog poglavarstva gosp. ing. Jakov Despot i gosp. Ante Tambača, potpredsednik Gradskog Poglavarstva i pretsednik vinarske zadruge.

Oni će u Rjeci i Trstu pregledati skladišta za vino, pregledati ih i na temelju toga izraditi će projekat za skladišta u Šibeniku, te elaborat poslati Ministarstvu na odobrenje.

(g.) —

„Osvitova plava noć"

U subotu 23 tek. mjeseca Gradjanski Sportski Klub „OSVIT" priređuje u prostorijama hotela Krka svoj društveni ples nazvan „Plava noć". Priredjivači potrudili su se da svojim simpatizerima, koji dodju na zabavu, prirede ugodna iznenadjenja. Pored raznih atrakcija biti će biranje za „Miss večeri", te joj je pri premljen ukusan dar. Već se u prodaji nalaze brojevi za lutriju, čije vučenje o baviti će se na čajanci par dana posle plesa. Zgodici su izloženi u papirnici Bojanić i Grabovac. Šaljiva lutrija za vreme plesa neće izostati.

Klub je u dogovoru sa vlasnikom ho tela sporazumio se da cene ne budu visoke, a isto tako korjanduli i slično prodavati će se po najnižoj ceni. Rezervira nje stolova nema.

Napominje se da su pozivnice već po slate, nu u koliko ih neko nije dobio može da reklamira kod društva u društvenim prostorijama. Posle ponoći bez ulaznice neće se nikoga puštati u lokal.

Klub se nada da će simpatizeri nje govi doći na zabavu i svojim prilogom pomoći ojačanju klubskih financija.

Ne ide se za time da se glebi posetioce, već glavna je svrha moralan us peh i za iduće priredbe.

Sigurni smo da će „Osvitaši" uspeti zadobiti simpatije publike i time pojačati svoj renome u Šibeniku.

Početak zabave u 21 sat, umesto u laznica dobrovoljni doprinos. (g.)

„HRVATSKI" narodni ples u Splitu

Split, 20 januara.

Preko štampe i usmenom propagandom najavljivan je „veliki hrvatski narodni bal". Pri sakupljanju priloga čak su odlazili i po kućama, što se u „splitskim analima ne pamti". Medjutim, dešavalo se da su ovi bivali formalno izmjeni od samih pristaša, kojima je to davanje više dodijalo.

U svojoj politici „sve za inat i iz inata sve!" postavili su na kazalište dva grba: hrvatski i općine Split.

Žbog velike i očekivane tiske, eda se spreče slučajevi gaženja, padanja u nesvest itd. prostor do vrata kazališta bio je ogradjen konopima. Ali, dogodilo se čudo.

Na blagajni je izdano 1337 karata, i ako se je moglo izdati 2000. Mnogobrojni došljaci iz okolice, njih oko 600 došli su sa torbama i njihovim domaćim zakuskama, a isto tako i neke spličanke, po modi obučene, tako da nije bilo redatelja, koji su pojeli i po tri porcije, da bi Muša i njegov bife bio stradao još gore.

U Kazalištu podelili su se u tri grupacije. Prva, niža zauzela je položaje u parketu Kazališta; srednja na pozornici; a gospoda advokati i umnici u foyeru. To je učinjeno, da ne bi recimo neki iz Lečevice ugazio nekog odličnika iz Splita.

Oni su sami nezadovoljni plesom, jer dokazuje opadanje b. HSS, ali ipak kažu da je zagrmilo, kad je počeo Paško da govori. Možda, ali to se Bog onda rasrdio. (P)

☐ BOGOJAVLJENJE, BLAGOSLOV VODICE. U Splitu je najsvečanije proslavljeno Bogojavljenje. U pravoslavnoj crkvi činodjelstvovao je arhimandrid g. Joahim Bjedov uz asistenciju prota gospode Urukala i Vrcelja. Službi božjoj sudelovali su ban g. Dr. Jablanović, gradonačelnik g. ing. Kargotić, koman dant mesta general g. Marinković i jed na četa vojske sa g.g. oficirima. Četa je ispalila „salve", dok su sa Sustjepana gruvali topovi. (ć)

☐ DEPRIMIRANI. Nakon sastanka Dr. Stojadinović—Maček u gradu medju stanovite ljude vlada veliko nezadovoljstvo, tako da su sada izgubili svaku nadu o posebnom novcu, vojsci i Bog ti ga zna još čega. A gdje ste bili kada se je ova država stvarala?

☐ MRŠAVI KARNEVAL kao nikada do sada, baš ove godine otskače u našem gradu. Da nije još ono nekoliko plesova, za karneval uopšte se nebi znalo. Ovdje nije uzrok ekonomska kriza, nego baš današnje nepoželjne partijske tzavice. (ć)

☐ VATROGASNA SKUPŠTINA sazvana je za dan 31 ov. mjeseca. Zbog trzavica u četi, u gradu vlada veliko nezadovoljstvo, ali se govorka, da je ipak želja svih još trezvenih u ovom društvu, da se urede sva pitanja, predbacivanja i t. d. od alfa do omega, čime bi se povratila u četi stara ljubav i sloga, a što je i želja svih dobronamernih ljudi u gradu. (ć)

☐ PRODUKTIVNA RADNIČKA POSTOLARSKA ZADRUGA sa najboljim uspehom je zaključila svoj prošlogodišnji bilanac. Ova zadruga već punih 6 godina najlepše radi i razvija posao. Posjeduje sve najmodernije strojeve. U zadruzi vlada potpuna sloga izmedju članove. Usprkos raznih dućana i firma gotovih cipela, ova zadruga je prenatrpana radom, jer je poznata radi svoje solidnosti u radu. Zadruga je učlanjena u Savez Gospodarskih (radničkih) zadruga za Jugoslaviju u Ljubljani i slovi kao jedna od najboljih članica toga saveza. Ova zadruga pruža jedan divan primer sloge i rada, te partijske, verske a i plemenske trpeljivosti.

Mo IVO ČIŽEK

povodom njegove 70—godišnjice života

Kad je pred punih 47 godina došao iz bratske Češke na naše primorje mladi konzervatorista Ivo Čižek, počeo je da u Makarskoj radi žilavo na podizanju naše muzičke kulture. Svoj rad je nastavio u Dubrovniku kao nastavnik te kao produktivni i reproduktivni umjetnik punih 35 godina, gdje je odgojio velik broj pianista i violinista, imajući i svoj kvartet, da se od napornog daevnoga rada odmori u čistoj umjetnosti. Njegeva je zasluga da je muzički život u Dubrovniku na visoku stupnju.

Prešavši u Split nastavio je tim radom i pored svoje redovne dužnosti, istakao se je kao dirigent splitskog „Kazališnog društva". Službа ga je potom odvela u Knin, da pređe u Šibenik, gdje je sada kapelnik mornaričke muzike.

I u našem gradu se njegovo boravljenje primjetilo, jer je, pored redovnih koncerta, priredio i nekoliko simfonijskih, koji su bili primljeni oduševljeno i priznanjem.

Mo Ivo Čižek je svoju spremu stekao na praškom konscervatoriju kao odličan đak majstorske violinske škole, koja je dala mnogo virtuoza svjetskoga glasa, među kojima ubrajamo i njega, iako su ga prirođena skromnost i dnevni posao ometali da češće javno nastupa. Usprkos toga na nagovor prijatelja i učenika nastupao je na koncertnom podiju, te je svaki takav njegov koncerat značio događaj, jer se je u odličnog virtuoza pokazao i kao umjetnik. Laskavim pozivima sa raznih strana nije se odazivao, jer je zavolio naše primorje kao rođeni sin njegov.

Tako je Mo Ivo Čižek proveo punih 47 godina na našem primorju, ostavivši svugdje lijepu uspomenu i kao čovjek i kao muzičar.

Povodom 70—godišnjice njegova života da bi se na vidan način obilježila njegova proslava, uprava oficirskog doma priređuje u njegovu čast 23 tek. mj. u 21 sat koncerat kojeg izvodi cjelokupan simfoniski orhestar mornaričke glazbe sa programom:

1) Mozart: Uvertira iz opere „Don Juan";

2) Hajdn: Simfonia br. 100;

3) Č I Ž E K: *SRPSKA RAPSODIJA*;

4) Brahms: Mađarska igra br. 6;

5) Binički: Havensko [illegible].

Posle koncerta produžuje se drugarsko veče.

Kako je g. Mo Čižek zadužio nas svi ju to je sigurno da će građanstvo i prijatelji u velikom broju doći na ovu priredbu.

G. Mo Čižeku želimo da u našoj sredini ostane a ujedno želimo njemu i njegovoj obitelji svaku sreću.

Ulaznice za priredbu 5 Dinara po osobi. (g)

Gradnja tuberkuloznog paviljona

Šibenik, 20 januara.

Licitacija za graduju tuberkuloznog paviljona šibenske bolnice održana je ovih dana. Paviljon koji se ima graditi sigurno neće moći da zadovolji traženju. Sadanje barake u kojima je smešten ovaj paviljon imaju mnogo više prostora nego li će imati novi kog će se sagraditi. Istina da će novi paviljon po svom modernom uređenju ispuniti sve uvete za moderno lečenje, ali kada se novo gradi, trebalo bi sagraditi veceg da potpuno udovolji traženju grada. (g.)

U gradu se širi gripa

Gripa je uhvatila ovih dana veceg ma ha širenja. Kišno i maglovito vreme posljednjih dana doprinelo je njenom pojačanju.

Budući je ovo prelazna bolest mogla bi veoma lako da se još više proširi. Gripa je prouzrokovala upalu te su bila već dva smrtna slučaja.

U bolnici su sva mesta popunjena, te se nove bolesnike više nemogu ni primati. (g)

☐ ŠIBENSKE ULICE kako se popravljaju nalaze se u slabom i nepro laznom stanju. Bar em na nekim mestima trebalo bi nasuti šljunka da se omogući pro laz. (g)

MALA KRONIKA

Prvi svetski rekorder

Tokom naučnih iskopavanja, koja se sada objavljuju u okolici Gizeha okriven je jedan natpis, koji se odnosi na faraona Amen Hotepa, člana XVIII dinastije. Tamo je opisano jedan sportski podvig kome nije bilo primjera u onome vremenu. Amen Hopet je učestvovao u jednoj plovidbi na Nilu. Razumije se da su sluge samo pomoću vesala mogle tjerati čamce. Desila se tada iznenada nepogoda, Nil je bio uzburkan do te mjere da je izgledalo da će njegovi talasi potopiti sve čamce. Posluga je veslala do iznemoglosti, ali ipak nije bilo uspjeha. U jednom času ostao je sam faraon da se bori s talasima. On je pograbio par vesala i tako snažno i izdržljivo veslao da je spasao i sebe i svoju okolinu. Tako je on bio prvi rekorder na svijetu.

Otmena hohštaplerka

U Francuskoj je u zadnje vrijeme operisala jedna hohštaplerka otmenog nastupa s velikim šeširom i malim psetancem. Otsjedala je u otmenim hotelima, tamo naručivala izvanredno skupa jela, a onda, razumije se, iščezavala da nikome ništa ne plati. Na mnogobrojne prijave policiska vlast je tražila, ali je ta hohštaplerka isto onako mijenjala gradove kao što je volila da mijenja hotele. Jednom je tako digla veliku larmu zato što joj je nestao mali pas. Otišla je iz hotela, ali jednom promućurenom policiskom inspektoru uspjelo je da je ipak pronađe i uhapsi. On je pustio oglas u listove da je nađeno bez gospodara, jedno malo lijepo pseto i da se ono može uzeti u policiskom komesarijatu. Hohštaplerka nije ni slutila da je to udešena stupica, pa je upala u nju. Došavši u komesarijat bila je odmah uhapšena.

Kupac »Trajanovog stupa«

Neobičnu avanturu doživio je jedan Amerikanac prilikom svoga dolaska u Rim, tako da su mu se gradjani slatke smijali. Radi se o ovome. Amerikanac se našao s nekim Francuzom, koji mu je ispričao da je kupio Trajanov stup, pa će ga prenijeti na svoje imanje u Francusku. Na ovo mu Amerikanac ponudi otkup i oni se pogodiše. Francuz je primio dva miliona lira i iščezao. Amerikanac odmah sutradan podiže ograđu oko stupa. Ni radnici, ni policija nisu stavili kakvu primjedbu, misleći da se radi o nekom opravku Trajanovog stuba. Ali kad Amerikanac naredi da se stub obori kako bi se mogao otpremiti na željezničku stanicu odmah ga uhapsiše. Nastalo je objašnjavanja. Amerikanac je počeo tvrditi da je kupio i platio stub, dok konačno nije i sam uvidio da ga je onaj Francuz propisno nasamario.

Smrt Amundzenovog pratioca

Norveški nenzionisani marinski kapetan Oskar Visting umro je ovih dana u Oslu. On je bio posljednji član slavne ekspedicije Roalda Amundzena, koja je obišla Južni i Sjeverni Pol. Amudzen je 1911 prvi stigao na Južni pol i u toj ekspedicij je važnu ulogu igrao brod „Fram". Zanimljivo je da je Visting sada umro baš na „Framu". Na tom brodu vršile su se pripreme za proslavu 25—godišnjice otkrića i zauzeća Južnog Pola od strane Amundzena (15 decembra 1936) i Visting je došao da vidi kako te pripreme napreduju. Nađen je u jednoj kabini mrtav, sa novinama u rukama. Smrt je nastupila od udara srčane kaplje.

Privredni pregled

Demanti Narodne banke o izvoznoj premiji na vino

Narodna banka izdala je sledeće saopštenje:

Narodna banka Kraljevine Jugoslavije objavljuje da je netačna i skroz proizvoljna vest objavljena ovih dana u nekim dnevnim i nedeljim listovima, prema kojoj bi Narodna banka imala da stavlja na raspoloženje Závodu za unapređenje spoljne trgovine nedeljno po 50.000 dinara za isplatu izvoznih premija za izvoz vina. Isto tako Narodna banka objavljuje da kod nje ne postoje nikakvi fondovi konstituisani ma od kakvih preferencijala.

Tvornica celuloze u Drvaru počela je radom

Tvornica celuloze u Drvaru već je počela rad. U inostranstvu pokazuju vrlo veliko interesovanje za njen produkt, tako da je već prodato 500 vagona Sjedinjenim Američkim Državama. Kod Francuza su pokazali najveće interesovanje i oni će, izgleda kupiti čitavu proizvodnju fabrike u 1938 39 godini.

Parobrodarska društva povisila robnu tarifu

Na dan 1 decembra 1936 godine istekle su tarife u našem pomorskom saobraćaju za prevoz robe. Parobrodarska društva na Jadranu bila su donela odluku da se tarife povise za 10 po sto prema 1936. Međutim, izvoznici i uvoznici protestovali su protiv ovog povećanja, a naročito izvoznici prveta, koji još tvrde da se oskudeva u slobodnoj tonaži u našem pomorskom saobraćaju za izvoz drveta.

Parobrodarska društva poslе ovih protesta odlučila su da povećanje tarife bude svega 5 po sto prema tarifi u 1936 i to za sve relacije.

Ovo povećanje tarife naročito pogađa izvoznike u Severnu i Južnu Ameriku, gde je plasiranje naših proizvoda skopčano sa velikim rizikom zbog oštre konkurencije. Sada izvoznici moraju podizati cenu proizvodima u srazmeri sa povećanjem troškova oko prevoza.

Zbor Narodne ženske Zadruge iz Splita

U subotu 13 februara posetiti će naš grad Zbor Narodne ženske zadruge iz Splita i prirediti koncerat.

Zborom rukovodi g. M.o Boris Papandopulo. Ovaj mladi elitni zbor u Splitu se je veoma dobro afirmirao te stekao mnogo uspeha i poverenja. Svaki njegov nastup sa velikim zadovoljstvom prima se u Splitu, jer je uverio da poseduje odlične glasove i dobru izvežbanost pod nastojanjem g. maestra.

Sigurni smo da će i u Šibeniku pokazati svoju spremnost i visini. (g)

Darovi Uboškom domu za decembar 1936 g.

(u dinarima)

Da počasti uspomenu pk. ANE GUSMICH: Ludmila Pasini 10.

Da počaste uspomenu pk. Dr KIENFRANO; Dr Josip Pasini 50, Mate Banković 20, Vilim Beroš 30.

Da počaste uspomenu pk. Leposlave VIKARIO: Kečkemety Niko 20, Vilim Beroš 30.

Da počasti uspomenu pk. DUMINE KULUŠIĆ: Stipe Gojanović 20.

Da počasti uspomenu pk. TONKE rodj. SEKSO: Edgard Vidović 10.

Da počaste uspomenu pk. MARIJE udv. INCHIOSTRI: Obitelj V. Matačić 40, Slavomir Sinčić 20, Mate Pajić 20, Obitelj Ive Baica 50, Obitelj Sime Marušić 10, Obitelj Sponza 10, Obitelj Dušana Novak, Jovo Isler 10.

Da počaste uspomenu pk. NIKE BARANOVIĆ: Obitelj Vive Baranović 20, Jela udv. Baranović 20, Obiteij Joso Tarle 30, Mate Pajić 10.

Da počasti uspomenu pk MARIJE ud. GOJANOVIĆ-MELADA: Obitelj Vice Matačić 10.— Uprava darovateljima najlepše zahvaljuje.

MALI OGLASNIK

Do 15 riječi D. 6, svaka daljnja reč 50 p. (uvrštava se najmanje 2 puta)
Priopćeno po retku D 16 — Oglasi poštarili

Prodaje se novogradnja u gradu, tri sprata sa prostranim teracama, prizemlje i visoko podkrovlje te velika bašća, vrlo lijepi prometni položaj podesno za svaku svrhu kao stanovanje, industrija, hotel restauracija ili koji zavod. Cijena umjerena, uvjete vrlo korisne. Informacije u upravi.

KUPUJEM Bankovne knjižice, Zlato i Briljante. „Nakit" posredovanje za nabavu zajmova, Split — Krešimirova 3.

U pažnji cij. građanstvu! Unajmljivanje stanova i soba, prodaja ili kupnja, traženje namještenja ili namještenika najuspješnije se postizava oglašivanjem u mnogo oglasniku mjesnih novina. Mali oglasnik za „Tribunu" može se predati preko cijelog dana u administraciji našeg lista: Šibenik, ul. Episk. Miloša.

Kupujem čamac srednje veličine, ponudbe koji se upućuje sres. sudovima na upravi lista pod „čamac".

Najnovije zakonski propisane tiskanice

Molba za smanjonje duga
formular koji se upućuje sres.
Knjiga kontrola alkoholnih pića
Unos — izaos
molba opć. i radi izdanja uverenja
Zemljoradničko uvjerenje
koje općina upušta
Obračun iz kupov. robe na kred. i iz ostalih pravn. odnosa.
Obligacije zemljoradn. dugova po 100 kom. vrlo umjerene cijene po komadu Din. 1.—
Opomene dužnicima zemljoradnicima 100 kom. Din. 15.—
Molbe za dozvolu prodaja vlast. vina 100 kom Din. 25.
nabavlja se kod:
Tiskare E. Vitaliani i Sin - Šibenik

(Nastavak sa I stranice)

koji je takove muke i takovu smrt za čovjeka podnio. U tom okviru niže pjesnik svoje bogoljubne refleksije, da bi snjima pokrenuo okorjela ljudska srca na ljubav prema Hristu i na vršenje njegove božanske nauke, „Ostan" je duboko religiozna, refleksivna, esketična meditacija, ispjevana u tečnim, glatkim, pravilnim stihovima i majstorskim sricanjima, po uzoru Gundulića i Palmotića, ili majstora u stihu i srokovima, starijih od njega Dubrovčana.

Vitaljić je književni jezik naučio od dubrovačkih pjesnika, all je — kao rođeni čakovac — uplitao i „ikavizme" i „čakovizme" i starije oblike, uz pretežniju upotrebu stokovsko-jekavskog narječja.

On svoj jezik nazivlje *„slovinski"* po uzoru starijih pjesnika (Barakovića itd) i leksikografa Mikalje, a prije od pjesnika „Razgovora ugodnog naroda *slovinskog*". Naši stari dalmatinski Hrvati nisu se plašili ni „slovenstva", a kamoli da bi ga odbijali! Nazivlju sebe „slovinci", a jezik svoj „slovinski"!

Naš Vitaljić pripada onoj književnoj struji u Dalmaciji, koju nazivljemo „protureformatorska", a pokrenuta bijaše u Rimu protiv pogibli protestanstva u našim krajevima. Tom književnom pokretu bitnost je: pobožna — katolička knjiga; borba protiv liberalizma i slobode stvaranja u lijepoj knjizi. Stjegonoša je u toj borbi, isusovac Bartul Košić, koji je izjavio da se bori proti „poluvirnikom"; on je djelovao i na preokret u književnom stvaranju Gundulića i Palmotića.

Vitaljić, živeći i stvarajući svoja književna djela u tom ambijentu, podao se je sasvim osketičnoj i bogoljubnoj knjizi, ostaviši nam ta dva pjesnička djela, ni bolja ni gorá, od današnjih pjesničkih tvorevina kod dalmatinskih pjesnika, koji su podražavajući starijoj dubrovačkoj poeziji, ostali epigoni tradicije dubrovačke, pak su napravili nekako most od Gundulića do Kačića, koji će prvi dati knjigu prosvjetnicu i „gospodi slovinskoj" i „puku slovinskom".

Dr. Miro Perković

Četvrti jugoslov. sweepstake

U prošlom broju javili smo o vučenju četvrtog jugoslovenskog sweepstaka, gde je označeno da će se drugo vučenje — velikih premija — obaviti 6 juna o. g. Medjutim javljaju nam da je vučenje odloženo za 8 dana budući je neposredno vezano sa danima izvodjenja Derbi, koje je Dunavsko kolo Jahača „Knez Mihailo" na svojoj sednici pomaklo za isti rok.

Prema tome vučenje će biti 13 juna 1937 godine.

Oglašujte u „TRIBUNI"

Direktor: HAMILKAR VITALIANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOSLAV J. LORINI — Štampa: Tiskara E. Vitaliani i Sin, Sibenik — Plativa i tuzivau Sibenik